

MCS-002-001503

Seat No.

B. Com. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June - 2018

Management Accounting - 1

(Core - 10) (New Course)

Faculty Code: 002

Subject Code: 001503

Time: $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks: 70]

સૂચના: (૧) આ પ્રશ્નપત્રમાં કુલ ચાર પ્રશ્નો છે.

- (૨) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.
- (૩) જરૂરી ગણતરીઓ જવાબના ભાગરૂપે જ દર્શાવો.
- ૧ ઓરપેટ લિ.ના તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ અને તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ના રોજના ૨૦પાકાં સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

	૩૧-૩-'૧€	૩૧-૩-'૧૭	મિલકતો	૩૧-૩-'૧ ૬	<u> ૩</u> ૧-૩-'૧૭
	ત્રું.	₹.		ત્રું	₹.
ઈક્વિ. શેરમૂડી	€,00,000	८,००,०००	કાયમી મિલકતો		
મૂડી અનામત	-	२०,०००	(મૂળકિંમત)	18,00,000	1૯,00,000
સામાન્ય અનામત	3,80,000	8,00,000	બાદ ઃ ઘસારો	¥,€0,000	૫,૮૦,૦૦૦
નફા નુકસાન ખાતું	१,२०,०००	૧,૫૦,૦૦૦		11,80,000	13,20,000

ડિબેન્ચર્સ	8,00,000	२,८०,०००	રોકાણો	२,००,०००	१,€0,000
લેશદારો	٩,२०,०००	1,80,000	દેવાદારો	२,२०,०००	२,८०,०००
કામદાર બચત ખાતા	८०,०००	1,00,000	સ્ટૉક	२,००,०००	२,€०,०००
દેવી હૂંડી	80,000	₹O,000	અગાઉથી ચૂકવેલ		
કરવેરા જોગવાઈ	9,८०,०००	1,90,000	વીમા પ્રીમિયમ -	€0,000	८०,०० <u>०</u>
સૂચિત ડિવિડન્ડ	€0,000	9 २, ०००	રોકડ / બૅન્ક	¿0,000	80,000
નહિ ચૂકવેલ ડિવિડન્ડ	-	۷,000	પ્રાથમિક ખર્ચા 	80,000	२०,०००
	१७,४०,०००	२१,€०,०००		1૯,४०,०००	२१,६०,०००

વર્ષ ૨૦૧૬-૧૭ દરમિયાન કંપનીએ :

- (૧) આવક વેરો રૂ. ૧,૬૦,૦૦૦ ચૂકવ્યો હતો.
- (૨) ડિબેન્ચર્સ રૂ. ૧૦૩ લેખે પરત કરેલ હતા.
- (૩) એક યંત્ર રૂ. ૫૦,૦૦૦માં વેચેલ હતું. જેની મૂળકિંમત રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ હતી અને તેના પર રૂ. ૪૨,૦૦૦ ઘસારો કાપવામાં આવેલ હતો.
- (૪) રૂ. ૧,૯૦,૦૦૦ ઘસારો ગણેલ છે.
- (પ) રૂ. ૨૮,૦૦૦ની કાયમી મિલકતો માંડીવાળવાની છે. જેના પર પૂરો ઘસારો કપાયેલો છે.
- (ह) અમુક રોકાણો નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા. આ નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરેલ છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી જરૂરી ગણતરી સાથે ભંડોળની પ્રાપ્તિ તથા ઉપયોગનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

 જવાબદારીઓ	૩૧-૩-'૧૫	૩૧-૩-' ૧ ૪	મિલકતો	૩૧-૩-'૧૫	૩૧-૩-' ૧ ૪
	₹.	₹.		₹.	₹.
ઈ. શેર દરેક			પાઘડી	90,000	૭૫,૦૦૦
રૂ. ૧૦નો	૩,૭૫,૦૦૦	૨,૫૦,૦૦૦	મકાન	૨,૫૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	५०,०००	१,५०,०००	યંત્ર <u>ો</u>	૨,૩૭,૫૦૦	1,00,000
નફા નુકસાન ખાતું	30,000	૨૫,૦૦૦	રોકાણો	30,000	૩૭,૫૦૦
૧૦%ના ડિબેન્ચર્સ	१,२५,०००	-	સ્ટૉક	૬ ૨,૫૦૦	80,000
બૅન્ક ઓવરડ્રા ફ ્ટ	५०,०००	५०,०००	દેવાદારો	૫૨,૫૦૦	૧,૨૨,૫૦૦
લેણદારો	६७,५००	६०,५००	રોકડ / બૅન્ક	૩૨,૫૦૦	30,000
પ્રોવિડ ન ્ટ ફં ડ	10,000	૨,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	૧૫,૦૦૦	२०,०००
કરવેરા જોગવાઈ	૪૨,૫૦૦	૩૭,૫૦૦			
	૭,૫૦,૦૦૦	૫,૭૫,૦૦૦		૭,૫૦,૦૦૦	૫,૭૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) મકાન પર રૂ. ૧૫,૦૦૦ અને યંત્રો પર રૂ. ૧૦,૦૦૦ ઘસારો ગણેલ છે.
- (૨) રૂ. ૨૫,૦૦૦ની પડતર કિંમતનું યંત્ર નફાથી વેચેલ હતું જેનો નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા લીધેલ હતો. પાઘડી મૂડી અનામત સામે માંડી વાળેલ.
- (૩) વર્ષ દરમિયાન ડિબેન્ચર ૫% વટાવથી બહાર પાડ્યા હતા.
- (૪) તા. ૩૧-૩-૨૦૧૪નો આખર સ્ટૉક પડતર કિંમત કરતા ૨૦% ઓછી કિંમતે દર્શાવેલ છે. જ્યારે તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫નો આખર સ્ટૉક પડતર કિંમતે જ દર્શાવેલ છે.

- (પ) રૂ. ૧૨,૫૦૦ની પડતર કિંમતના રોકાણો ૨૦% નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા.
- (દ) તા. ૧-૪-૨૦૧૪ના રોજ સામાન્ય અનામતને મૂડીકૃત કરીને દરેક બે ઈક્વિટી શેરદીઠ એક ઈક્વિટી શેર લેખે બોનસ શેર આપવામાં આવેલ છે.
- (૭) વર્ષ દરમ્યાન રૂ. ૩૫,૦૦૦નો આવકવેરો ચૂકવવામાં આવ્યો હતો તથા વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૨૦,૦૦૦ વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી તા. ૩૧-૩-૨૦૧૫ના વર્ષ માટે જરૂરી ગણતરીના આધાર સાથે ભંડોળ પ્રવાહપત્રક બનાવો.

૨ સુપર કંપની લિ.ના તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજના પાકા સરવૈયા અને ૨૦ વધારાની માહિતી પરથી નીચેના ગુણોત્તરો શોધો :

- (૧) ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
- (૨) સ્ટૉક ગુણોત્તર
- (૩) માલિકી ગુણોત્તર
- (૪) રોકાયેલી મૂડી પર વળતર દર
- (૫) લેણદાર ગુણોત્તર
- () ઈક્વિટી મૂડી પર વળતરનો દર
- (૭) રોકાયેલી મૂડી સામે કાયમી મિલકતનો ગુણોત્તર.

સુપર લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૬ના રોજનું પા. સ.

જવાબદારીઓ	3 .	મિલકતો	₹.
ઈ. શેરમૂડી		કાયમી મિલકતો	७,५०,०००
(દરેક રૂ. ૧૦ લેખે)	€,00,000	સ્ટૉક	૧,૭૫,૦૦૦
અનામત વધારો	9,90,000	દેવાદારો	२,००,०००
૮%ના ડિબેન્ચર	૨,૫૦,૦૦૦	લેશી હૂંડી	૫૦,૦૦૦
બૅન્ક ઓવરડ્રા ફ ્ટ	3,00,000	રોકડ / બૅન્ક	૨,૪૫,૦૦૦
લેણદારો	1,00,000		
	18,20,000		१४,२०,०००

વધારાની માહિતી :

- (૧) રોકડ વેચાણ કુલ વેચાણના ૨૦% છે.
- (૨) તા. ૧-૪-૨૦૧૫ના રોજ સ્ટૉક રૂ. ૧,૨૫,૦૦૦.
- (૩) કાચો નફો વેચાણના ૪૦% છે.
- (૪) દેવાદાર ગુણોત્તર ૯૦ દિવસનો છે. (વર્ષના ૩૬૦ દિવસ મુજબ)
- (૫) વ્યાજ, કરવેરા પહેલાંનો ચોખ્ખો નફ્ષો રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦ છે.
- () કરવેરાનો દર ૫૦% ગણવો.

અથવા

૨ પ્રકાશ લિ.નું તા. ૩૧-૩-૨૦૧૭ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : ૨૦

જવાબદારીઓ 	રક્રમ રૂ.	મિલકતો	રકમ રૂ.
ઈ. શેરમૂડી		જમીન-મકાન	५,००,०००
દરેક રૂ. ૧૦ લેખે	५,००,०००	પ્લાન્ટ-યંત્રો	२,००,०००
સામાન્ય અનામત	8,00,000	સ્ટૉક	1,40,000
નફા નુકસાન ખાતું	१,५०,०००	દેવાદારો	२,००,०००
લેશદારો	१,२०,०००	લેશી હૂંડી	40,000
દેવી હૂંડી	20,000	રોકડ / બૅન્ક	1,90,000
બૅન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	५०,०००	પ્રાથમિક ખર્ચા	30,000
	13,00,000		13,00,000

 $\mathbf{5}$

તા.	૩૧-૩-૨૦૧૭ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે નીચેની વિગતો રજૂ
કરવા	માં આવેલ ઃ
(q)	શરૂઆતનો સ્ટૉક રૂ. ૨,૫૦,૦૦૦
(٤)	આખર સ્ટૉક રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦
(ε)	ખરીદી ર ૧૦,૫૦,૦૦૦
(8)	વેચાણ (ઉધાર)
(ղ)	વહીવટી ખર્ચા રૂ. ૨,૩૦,૦૦૦
(€)	વેચાણ વિતરણ ખર્ચા રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦
(७)	નાશાકીય ખર્ચા
(८)	કાયમી મિલકત વેચાણ નફો
જરૂરી	. ગણતરીના આધાર સાથે નીચેના ગુણોત્તરો શોધો ઃ
(q)	કાચા નફાનો ગુણોત્તર
(٤)	ચોખ્ખા નફાનો ગુણોત્તર
(ε)	સંચાલન ગુણોત્તર
(8)	ચાલુ ગુષ્ટોત્તર
(ղ)	પ્રવાહી ગુણોત્તર
(€)	સ્ટૉક ઉથલાનો ગુણોત્તર
(৩)	દેવાદાર ગુણોત્તર (વર્ષના ૩૬૫ દિવસ)
(८)	રોકાયેલી મૂડી પર વળતરનો દર
	(વ્યાજ અને કર બાદના એ નકાને આધારે)

3 શિવા લિ. નીચેની વિગતો દર્શાવે છે:

૧૫

वेयाश ३. १६,००,०००

નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર ૬૦%

સલામતી ગાળો ૫૦%.

નીચે મુજબ શોધો :

- (૧) સમતૂટ બિંદુએ વેચાણ (રૂ.)
- (૨) સ્થિર ખર્ચા રૂ.
- (૩) ફાળો રૂ.
- (૪) નફો રૂ.
- (૫) ચલિત પડતર રૂ.

અથવા

3 મનન લિ.ની નીચેની માહિતી મળી છે:

9 4

વર્ષ (૩૧ માર્ચ)	પડતર રૂ.	વેચાણ રૂ.
२०१४	૩,૨૨,૫૦૦	3,00,000
૨૦૧૫	४,१२,५००	४,५०,०००

શોધો :

- (૧) નફા-જથ્થાનો ગુણોત્તર
- (૨) સ્થિર ખર્ચ અને વર્ષ ૨૦૧૫ના ચલિત ખર્ચ
- (૩) સમતૂટબિંદુ રૂપિયામાં
- (૪) રૂ. ૬,૦૦,૦૦૦ના વેચાણે નફો
- (પ) રૂ. ૭,૫૦૦ ખોટ હોય ત્યારે વેચાણ રૂ.

૪ રાની કાું. લિ. ત્રણ વસ્તુઓ બનાવે છે અને હિસાબી ચોપડામાંથીનીચે પ્રમાણેની વિગતો મેળવવામાં આવી છે :

9 4

વિગતો	વસ્તુ - A	વસ્તુ - B	વસ્તુ - C
ચલિત પડતર એકમદીઠ રૂ.	૧ પ	२०	૧૨
એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ.	30	४०	२०
વેચાણ મિશ્રણ (ટકાવારીમાં)	૩૫	૩૫	30

કુલ સ્થિર ખર્ચા રૂ. ૫,૪૦,૦૦૦; કુલ વેચાણ રૂ. ૧૮,૦૦,૦૦૦.

કંપની દ્વારા વસ્તુ - C ના સ્થાને વસ્તુ - Z બનાવવા દરખાસ્ત છે અને તે અનુસંધાને નવા વેચાણ મિશ્રણના અંદાજો નીચે મુજબ છે :

વિગતો	વસ્તુ - A	વસ્તુ - B	વસ્તુ - Z
ચલિત પડતર (એકમદીઠ રૂ.)	૧૫	૨૦	૧૫
વેચાણ કિંમત (એકમદીઠ રૂ.)	30	४०	30
વેચાણ મિશ્રણ (ટકાવારીમાં)	૪૫	૨૫	30

કુલ સ્થિર ખર્ચા અને વેચાણમાં કોઈ ફેરફાર અપેક્ષિત નથી. તમે એવું માનો છો કે વસ્તુ બદલવા અંગેનો નિર્ણય સલાહભરેલ છે ? તમારો જવાબ દર્શાવો.

અથવા

૪ નીચેના માટે ઉત્તર લખો :

- (૧) સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિનો અર્થ અને કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો.
- (૨) નાણાકીય હિસાબી પદ્ધતિ અને સંચાલકીય હિસાબી પદ્ધતિ વચ્ચેનો તફાવત ચર્ચો.

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) This question paper contains four questions.
- (2) Figures to right side indicate full marks of the question.
- (3) Show required calculations as the part of answer.
- 1 The Balance Sheets of ORPAT Ltd. as on 31-3-2016 and 31-3-2017 are as under:

Liabilities	31-3-'16	31-3-'17	Assets	31-3-'16	31-3-'17
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Eq. share capital	6,00,000	8,00,000	Fixed Assets		
Capital Reserve	-	20,000	(At cost)	16,00,000	19,00,000
General Reserve	3,40,000	4,00,000	Less - Depre.	4,60,000	5,80,000
P and L A/c	1,20,000	1,50,000		11,40,000	13,20,000
Debentures	4,00,000	2,80,000	Investments	2,00,000	1,60,000
Creditors	1,20,000	1,40,000	Debtors	2,20,000	2,80,000
Worker's saving A/c	80,000	1,00,000	Stock	2,00,000	2,60,000
Bills payable	40,000	20,000	Prepaid		
Taxation provision	1,80,000	1,70,000	Insurance premium	60,000	80,000
Proposed Dividend	60,000	72,000	Cash / Bank	80,000	40,000
Unpaid Dividend	-	8,000	Preli. Exps.	40,000	20,000
	19,40,000	21,60,000		19,40,000	21,60,000

During the year 2016-17 the company:

- (1) Income tax paid Rs. 1,60,000.
- (2) Redeemed of debentures at Rs. 103.
- (3) Sold one machine for Rs. 50,000 the cost of which was Rs. 1,00,000 and the depreciation provided on it, was Rs. 42,000.
- (4) Provided Rs. 1,90,000 as depreciation.
- (5) Writes off Fixed Assets' cost Rs. 28,000 which is fully depreciated.
- (6) Sold some trade investments at a profit, which was credited to capital reserve.

Prepare Fund Flow Statement with required calculations from the above information.

OR

The following are the condensed Balance Sheets of KP Ltd. 20 on 31st March:

Liabilities	31-3-'15	31-3-'14	Assets	31-3-'15	31-3-'14
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Eq. share, each			Goodwill	70,000	75,000
of Rs. 10	3,75,000	2,50,000	Building	2,50,000	1,50,000
General Reserve	50,000	1,50,000	Plants	2,37,500	1,00,000
P & L Account	30,000	25,000	Investments	30,000	37,500
10% Debentures	1,25,000	-	Stock	62,500	40,000
Bank overdraft	50,000	50,000	Debtors	52,500	1,22,500
Creditors	67,500	60,500	Cash / Bank	32,500	30,000
Provident Fund	10,000	2,000	Preli. Exps.	15,000	20,000
Tax Provision	42,500	37,500			
	7,50,000	5,75,000		7,50,000	5,75,000

Additional information:

- (1) Depreciation charged Rs. 15,000 on Building and Rs. 10,000 on plants.
- (2) A plant having book value of Rs. 25,000 was sold with profit. This profit was credited to Capital Reserve Account. Goodwill was written off against capital reserve.
- (3) During the year Debentures were issued at 5% discount.
- (4) Closing stock of 31-3-2014 was shown at price which is 20% less than cost price. Closing stock of 31-3-2015 is shown at cost price.
- (5) Investment of Rs. 12,500 were sold at 20% profit.
- (6) On 1-4-2014 Bonus shares at one share for every two shares were issued by capitalised General Reserve.
- (7) Income tax of Rs. 35,000 was paid during the year and interim dividend Rs. 20,000 was paid during the year.

Prepare Fund Flow Statement for the year 31-3-2015 with required calculations from the above information.

- Find out the following ratios from the Balance Sheet of
 Super Co. Ltd. as on 31-3-2016 and additional details
 are given to you:
 - (1) Net profit ratio
 - (2) Stock turnover ratio
 - (3) Ownership ratio

- (4) Rate of return on capital employed
- (5) Creditors ratio
- (6) Rate of return on equity capital and
- (7) Capital employed to fixed assets ratio.

Balance Sheet of Super Co. Ltd. as on 31-3-2016

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Eq. share capital		Fixed Assets	7,50,000
(each of Rs. 10)	6,00,000	Stock	1,75,000
Reserve and Surplus	1,70,000	Debtors	2,00,000
8% Debentures	2,50,000	Bills receivable	50,000
Bank overdraft	3,00,000	Cash / Bank	2,45,000
Creditors	1,00,000		
	14,20,000		14,20,000

Additional information:

- (1) Cash Sales is 20% of total sales.
- (2) Stock on 1-4-2015 is Rs. 1,25,000.
- (3) Gross profit is 40% of Sales.
- (4) Debtors ratio is of 90 days. [Consider 360 days of the year.]
- (5) Net profit, before the Interest and tax is Rs. 2,50,000.
- (6) Rate of taxation is 50%.

Liabilities	Rs.	Assets	Rs.
Eq. share capital		Fixed Assets	5,00,000
(each of Rs. 10)	5,00,000	Plant Machinery	2,00,000
General Reserve	4,00,000	Stock	1,50,000
P. & L. Account	1,50,000	Debtors	2,00,000
Creditors	1,20,000	Bills receivable	50,000
Bills payable	80,000	Cash / Bank	1,70,000
Bank overdraft	50,000	Preli. Exps.	30,000
	13,00,000		13,00,000

Following details were furnished for the year ended on 31-3-2017:

(2)	Closing stock
(3)	Purchases
(4)	Sales (Credit)
(5)	Administrative expenses
(6)	Sales-distribution expenses

	OR					
	(5)	Variable cost Rs.				
	(4)	Profit Rs.				
	(3)	Contribution Rs.				
	(2)	Fixed expenses Rs.				
	(1)	B E P (Rs.)				
Find out following:						
Margin of safety 50%.						
	Prof	it-volume ratio 60%				
	Sales Rs. 16,00,000					
	Shiva Ltd. has shown following particulars: 15					
		(On basis of tvet profit after interest and tax).				
	(0)	(On basis of Net profit after interest and tax).				
	(8)	Rate of return on capital employed.				
	(7)	Debtor's ratio (Consider 365 days of a year)				
	(6)					
	(5)	Liquid ratio				
	(4)	Current ratio				
	(3)	Operating ratio				
	(2)	Net profit ratio				
	(1)	Gross profit ratio				

Find out following ratios with required calculations:

3 Following i	information	is	availed	of	Manan	Ltd.	:
----------------------	-------------	----	---------	----	-------	------	---

Year (31st March)	Cost Rs.	Sales Rs.
2014	3,22,500	3,00,000
2015	4,12,500	4,50,000

Find out:

- (1) Profit volume ratio
- (2) Fixed cost and variable cost for the year 2015
- (3) Break Even point (Rs.)
- (4) Profit on Sales of Rs. 6,00,000
- (5) Sales when the loss is of Rs. 7,500.

4 Rani Co. Ltd. manufacturing three products.

15

15

Following particulars are obtained from it's books of account :

Particulars	Prod A	Prod B	Prod C
Variable cost per unit (Rs.)	15	20	12
Sales price per unit (Rs.)	30	40	20
Sales mix (in percentage)	35	35	30

Total fixed cost Rs. 5,40,000

Total sales Rs. 18,00,000.

Company proposes to introduce new product - 'Z', in lieu of product - 'C' and purticulars of new sales mix (estimated) are as under :

Particulars	Prod A	Prod B	Prod Z
Variable cost per unit (Rs.)	15	20	15
Sales price per unit (Rs.)	30	40	30
Sales mix (in percentage)	45	25	30

Total fixed cost and total sales will remain unchanged.

Do you believe that introducing of product - 'Z' in place of product - 'C' is advisable? Explain your answer with necessary calculations.

OR

4 Write answer for the following:

- **15**
- (1) Describe meaning and scope of management accounting.
- (2) Discuss the difference between financial accounting and management accounting.